

Veto

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE
JAARGANG 18, 1991-1992, NUMMER 9, MAANDAG 25 NOVEMBER 1991

Nachtergaele nieuwe rektor Kulak

Er waren eens twee jagers

Zaterdag 16 november verkozen 151 stemgerechtigde leden van de Kulak-gemeenschap een nieuwe rektor. In de tweede ronde haalde Victor Nachtergaele (56, Romaanse filologie) het vlot van Georges Macours (Rechten) en Herman Verresen (Geneeskunde). De verkiezing was er gekomen omdat de Interfakultaire Raad (IFR) - het ekwivalent van de Leuvense Akademische Raad (AR) - niet tot een consensus kon komen over een rektorkandidaat. Informatie en oud-rektor Maertens moest op die raad uit zijn informatieronde konkluderen dat men op de kampus veel verschillende opvolgers voor wijlen Frans Van Cauwelaert voor ogen had.

Het plotse wegvallen van Frans Van Cauwelaert, sinds 1 augustus laatstleden de opvolger van monseigneur Guido Maertens, was voor de Kulak niet alleen een zware schok, maar zadelde de kampus tegelijk op met een juridisch probleem. De bepalingen in het Gewoon Reglement Struktuur (GRS) van de KU Leuven omtrent de opvolging van een overleden rektor zijn immers allesbehalve duidelijk. Er is enkel bepaald dat de IFR een kandidaat 'voordraagt' aan de Leuvense AR: hoe dat moet gebeuren - met of zonder verkiezingen - is niet gepreciseerd. Aan de Kulak zat men dan ook begin oktober enigszins met de handen in het haar.

Op de tweede vergadering van de IFR (begin oktober) had men daarom een specialist ter zake uitgenodigd: professor en 'huisjurist' Paul Vanorshoven moest toelichting geven bij het bewuste artikel

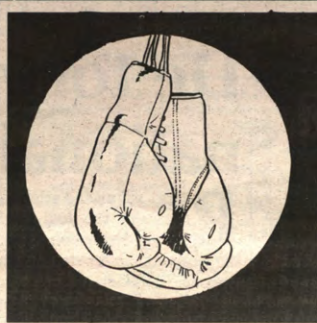
uit het GRS. Naar verluidt had men er vanuit de top van de unief op aangedrongen dat het artikel letterlijk geïnterpreteerd zou worden en dat er dus geen verkiezingen moesten komen. Het was immers de eerste keer dat deze zeer uitzonderlijke situatie zich voordeed en men wenste de kracht van het artikel niet meteen te ondergraven door er een ruime interpretatie aan te geven.

Op advies van Vanorshoven werd dan ook besloten om geen rektorverkiezing te houden, officieel wegens het tijdsbrek - de nieuwe rektorkandidaat moet binnen de maand bekend gemaakt worden. Er werd een 'informatie' aangesteld, in de persoon van oud-rektor Maertens, die bij alle leden van de Kulak-gemeenschap informatie moest inwinnen over (het profiel van) een nieuwe rektor. Tot zaterdag 26 oktober

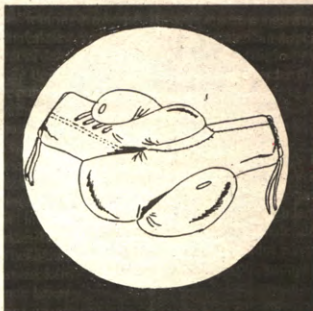
vervolg op p.5 ▶

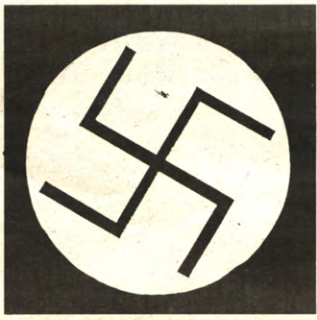
De Islam begint in de aktualiteit een steeds belangrijker plaats in te nemen. We vroelden professor Vermeulen, Islamkundige, aan de tand over het hoe en waarom van fundamentalisme en integriteit en over de relatie tussen godsdienst en staat. Pagina 4. (Foto Karel De Weerd)

Vlaams Blok slaat aan

Verstand slaat af

Haat slaat toe

Bij Erik op schoot

Het dilemma: soevereiniteit of mensenrechten

In het kader van de Amnesty-Internationaldag aan de rechtsfaculteit had Veto een gesprek met professor Erik Suy, gewezen Directeur-Generaal van de UNO (tot 1987). Suy onderhandelde begin dit jaar als persoonlijk gezant van UNO-Sekretaris-Generaal Perez de Cuellar met de Iraakse autoriteiten. De konkrete aanleiding hiertoe was het verzoek van enkele internationale humanitaire organisaties om bijstand te mogen verlenen aan de Iraakse bevolking in nood. Aan de basis van deze onderhandelingen lag de UNO-resolutie 688, waarin werd geëist dat Irak met de UNO-Sekretaris-Generaal zou samenwerken om alle humanitaire assistentie op haar grondgebied toe te laten. We vroegen Prof. Suy naar zijn opvattingen over de bescherming van de mensenrechten en het recht op inmenging.

Veto: Resolutie 688 van de Verenigde Naties heeft als algemeen beginsel de niet-inmenging in binnenlandse aangelegenheden. Hierdoor is humanitaire interventie slechts mogelijk wanneer Irak zijn toestemming verleent. In welke mate weegt de soevereiniteit van Irak door indien de mensenrechten van een bepaalde bevolkingsgroep geschonden worden?

Suy: «Kijk eens, over interventie bestaan er enorm veel misverstanden. Men maakt daarom een onderscheid tussen enerzijds het recht op interventie, en anderzijds de plicht tot interventie. Sommige mensen spreken ook nog over humanitaire interventie. De resolutie 688 zoals ik die zie, bevat nergens een klausule die een humanitaire interventie toelaat. Ze begint met een duidelijke verwijzing naar het artikel 2 paragraaf 7 van het Handvest van de VN, dat de soevereiniteit van de staat regelt en geen inmenging in haar binnenlandse aangelegenheden toelaat.»

Veto: Is een grove schending van de mensenrechten dan nog een binnenlandse aangelegenheid?

Suy: «In het begin, onmiddellijk bij het ontstaan van de Verenigde Naties, hebben sommige staten artikel 2 geïnterpreteerd alsof ook deze zaak een binnenlandse aangelegenheid is. Vandaag de dag aanvaardt men echter over het algemeen dat een grove, permanente schending van de fundamentele mensenrechten geen interne aangelegenheid meer is.»

Veto: Impliceert dit dan dat andere staten of internationale organisaties het recht hebben om tussenbeide te komen?

Suy: «In de eerste plaats moeten we het begrip 'tussenkomst' interpreteren: sommigen zien dat werkelijk als een gewapende tussenkomst, anderen interpreteren de term als 'inmenging'. In het Frans maakt men een onderscheid tussen *ingérence* en *intervention*. Met dat laatste, het recht op inmenging, ga ik akkoord. Het is inderdaad zo dat wordt geprotesteerd bij grove schendingen van de mensenrechten, zowel op bilateraal vlak als door internationale organisaties. Dit protest kan bestaan uit een diplomatieke tussenkomst of uit een officiële beschuldiging tegen de betreffende staat in de Commissie voor Mensenrechten en in de Algemene Vergadering.»

«Wie beweert dat ook een materiële, inclusief militaire, tussenkomst moet mogelijk zijn, dient toch een zekere voorzichtigheid aan de dag te leggen.

Wanneer men de geschiedenis van de internationale betrekkingen van de achttiende tot zelfs een heel stuk in de twintigste eeuw bekijkt, stelt men vast dat er onder het mom van humanitaire interventie in feite vreemde landen zijn veroverd en bezet, en 'regeringen zijn omgeworpen. Omdat precies van dat zogenaamde recht op humanitaire interventie zoveel misbruik is gemaakt, wordt gewapende interventie in het huidige internationale recht niet toegelaten. Artikel 2, paragraaf 4 van het Handvest bepaalt duidelijk dat dreiging met en gebruik van geweld in de internationale betrekkingen verboden is. Daaruit leidt men af dat gewapende interventie ook voor humanitaire doeleinden niet mogelijk is.»

Veto: Heeft men sinds het ontstaan van de Verenigde Naties niet vaak op deze regel een uitzondering gemaakt?

Suy: «Er zijn inderdaad zoals steeds uitzonderingen op deze regel. België heeft in 1964 in Zaire tijdens een plaatselijke revolutie para's geïnstalleerd. Het leven van een groot aantal Belgen en andere vreemdelingen werd toen direct bedreigd. De para's waren dan ook enkel bevoegd om die mensen te ontzetten, en dus niet om de regering omver te werpen. Het ging om een louter humanitaire akte. Dit bewijst dat in strikt bepaalde gevallen, wanneer de eigen onderdanen zich in levensgevaar bevinden, men een punktuële interventie wél kan doorvoeren om deze mensen te ontzetten.»

Veto: Hoe ruim interpreteert u dan de marge voor het toelaten van snelle militaire interventies?

Suy: «Een permanente schending van de mensenrechten, zoals onder andere in Zaire, kan men niet als ekkuus voor een militaire interventie gebruiken. Indien zich vandaag de dag echter feiten zouden voordoen, vergelijkbaar met deze die

vervolg op p.6 ▶

Leer typen in één week

Met succes getest door 40 studenten
Zie pagina 5.

advertentie

Campustoneel - Campustoneel (Cato), het universitaire amateur-toneelgezelschap van personeelsleden en studenten, brengt 'Het ultieme uitstel'. Het stuk handelt over de Duitse keizer Frederik II, zoon van de legendarische Frederik I (samen met Bismarck de stichter van het Duitse Rijk) en vader van Willem I, bekend van de Eerste Wereldoorlog. Frederik II, de meest verlichte van het stel, wist bij zijn troonsbestijging dat hij nog slechts een paar maanden te leven had. Campustoneel voert in een regie van Marc De Marée 's mans leven op, donderdag om 20.00 u in Auditorium Minnepoort. Gaat zien, want alleen dan kan u volgende week het interview met Cato-bezieler Jan De Vuyt (de man met baard op de foto) écht smaken. (Foto Hielke Grootendorst)

**ORGANISEER NU ZELF KULTUUR
HOU UW TEKORT ALSNOG BINNEN DE PERKEN**

Budget - Stel dat u door een samenloop van omstandigheden in of rond Leuven bent terechtgekomen. U ontdekt er een bruisend en interessant cultuur aanbod. Aangestoken door het enthousiasme en de werklust van de organisatoren ervan, wil u ook een steentje bijdragen: u organiseert zelf een Activiteit. Vanzelfsprekend wil u kwaliteit brengen. Helaas, kwaliteit kost geld, veel geld. Toch wil u de toegangsprijzen laag houden, want uw publiek bestaat in de eerste plaats uit weinig kapitaalcrachtige studenten. Zo komt u dus ondanks uw ongevende aard organisatietal met een tekort op uw begroting. U zit met de handen in het haar.

Gelukkig kunnen cultuurorganisatoren beroep doen op de tussenkomst van de FKK-Kura. Dat staat voor Financiële Controle Commissie, die werkt binnen Kultuurraad. Elk jaar draagt zij een deel van het verlies van tientallen cultuurinitiatieven. Om van een tussenkomst te

kunnen genieten, moet aan verschillende voorwaarden voldaan worden. De aanvraag voor een tussenkomst moet ten laatste drie dagen vóór de activiteit binnengebracht worden op de kantoren van Kultuurraad. Bij deze aanvraag moeten een onkostenraming, een inkomstenraming en een activiteitenverslag ingesloten zijn.

De afrekening dient zo snel mogelijk te gebeuren. Als die uiterlijk twee maanden na de activiteit nog niet werd binnengebracht, vervalt de aanvraag. De afrekening moet zo gedetailleerd mogelijk zijn en voorzien van de nodige bewijzen (facturen, ontvangstbewijzen enzovoort). Op de kantoren van Kultuurraad liggen hiervoor standaardformulieren ter beschikking. Deze formele vereisten zijn bindend. Er kan niet van worden afgeweken. Kultuurraad financiert niet het volledige tekort. Bij de berekening van het percentage is ingebouwd dat enerzijds de goede beheer-

ders met een klein tekort en anderzijds de minder kapitaalcrachtige organisatoren bevoordeeld worden.

De commissie komt elke maand samen en beoordeelt dan geval per geval. Ze gaat daarbij uit van de haalbaarheid en het doel van het project. De besluiten worden meegedeeld op de (eveneens maandelijks) bijeenkomsten van de Algemene Vergadering van Kultuurraad. Bij de AV kan beroep worden aangetekend tegen de beslissingen.

Wat een cultuurorganisator hieruit best onthoudt, is dat binnen een Kultuurraad een budget bestaat om hem of haar te helpen het tekort binnen de perken te houden. Het is slechts een kwestie van efficiënt een beroep op te doen. Meer informatie en het gedetailleerde reglement van FKK-Kura zijn te verkrijgen op de kantoren van Kultuurraad op het Stuc, Van Evenstraat 2D, ☎ 23.67.73 of 22.95.50. Kontaktpersonen zijn Stefan Van Overbeke en Bert Goossens. (BG)

NEUW!

Leer typen in een week

U leest het juist: op 15 uur, gespreid over één week leert U perfect blind typen (26 letters + hoofdletters + leestekens)

- met leerdoelgarantie
- 3 gratis proeflessen

Doe vandaag nog Uw gratis proefles en morgen typt U zelf brieven en papers.

Deze unieke audio-visuele cursus gaat door in Leuven en Diest. We bieden hem tijdelijk aan voor slechts 2500 frank. Dit nieuwe systeem werd uitgetest door 40 studenten.

Uitgebreid demonstratiepakket gratis beschikbaar (waarborg 100 fr.)

De cursus gaat door te
LEUVEN - Brusselse straat 51A (016)23.05.56 (tot 21 uur)
DIEST - K. Alberstr. 33 (013)31.40.61 (tot 19 uur)

advertentie

Kulak

← vervolg van p.1

ontving Maertens zo'n 95 à 100 professoren, ZAP's en AAP's en studenten, die hem elk hun specifieke voorkeur omtrent de opvolging van Van Cauwelaert kenbaar maakten. Het bleek dat die wens allesbehalve eenduidig waren: Maertens kreeg niet minder dan veertien namen van mogelijke opvolgers te horen. Vijf van die veertien werden door minstens tien personen vernoemd.

Op de IFR van 30 oktober, waar Maertens verslag moest uitbrengen over zijn informatieronde, suggereerde 'monseigneur' dan ook dat het moeilijk was om op basis van de huidige informatie tot een beslissing te komen. Hij beperkte zich tot het schetsen van een algemeen profiel waaraan de nieuwe rektor volgens het merendeel van de ondervraagden moest beantwoorden. Zelfs dat profiel was redelijk vaag: de nieuwe rektor moest in Kortrijk resideren en hij moest bereid zijn de grote beledijdingen die door Van Cauwelaert waren uitgesproken, te volgen. Vanuit eksakt-wetenschappelijke hoek werd er bovendien op aangedrongen dat de stimulans die de aanstelling van chemikus Van Cauwelaert ongetwijfeld voor die tak van het universitaire onderzoek zou betekend hebben, ook van de nieuwe rektorandaat kon verwacht worden.

Na zijn verslag - dat op de raad schriftelijk terug werd opgehaald - stelde Maertens zelf voor om zo snel mogelijk een verkiezing te organiseren. De namen van de vijf mensen die tijdens de informatieronde het vaakst waren genoemd, wenste hij niet prijs te geven, volgens onze zegsman omdat hij waarschijnlijk zelf tot die vijf behoorde. Maertens had immers al lang bekend gemaakt dat hij zelf geen ambities meer had voor een nieuw mandaat en zou zich nu enigszins terug zien zin hebben teruggetrokken. Voor het organiseren van de verkiezingen werd aan Leuven uitstel gevraagd, vermits de nieuwe rektorandaat normaal vóór 4 november aan de AR moest worden voorgesteld. Tegelijk werd er een informatie-stop afgekondigd, die eveneens door de studenten op de IFR werd gerespekt.

In de daaropvolgende dagen en weken werden de namen van de grootste kanshebbers langzaam duidelijk. De twee kandidaten van de verkiezingen van mei laatstleden, Victor Nachtergaele en Georges Macours, werden aangevuld met interim-rektor Verresen en met filosoof Paul Cruysberghs. Die laatste kondigde in de week vóór de verkiezing plots met luide trom aan dat hij kandidaat was. Hoewel men bij een dergelijke gebeurtenis nauwelijks kan spreken van een 'kampagne', waren er toch opvallende verschillen in het gedrag van de mensen die als kanshebbers naar voren geschoven geschoven. Zo was Vic Nachtergaele weinig te zien op de kampus, terwijl Georges Macours in de laatste week vaak in de docentenkamer terug te vinden was.

Op zaterdag 16 november ging de verkiezing van de nieuwe rektor door, in aanwezigheid van 151 stemgerechtigde leden. De procedure was ongeveer dezelfde als die bij dekaanverkiezingen in Leuven. Via de negatieve kandidaatstelling - wie zich niet expliciet terugtrekt, is kandidaat - hield men de dag zelf nog 34 kandidaten over. Studenten noch wetenschappelijk personeel hadden afgesproken om in blok te stemmen, zoals bij dekaanverkiezingen wel dikwijls het geval is. In de eerste ronde gingen de meeste stemmen naar Nachtergaele (in de vijftig), gevolgd door Verresen (bijna 40) en Macours (iets meer dan 30). Niemand haalde dus een meerderheid en er kwam een tweede ronde. Daarin haalde Nachtergaele het opnieuw, dit keer met ongeveer 85 stemmen.

Vic Nachtergaele is sinds 1968 aan de Kulak verbonden. Eerst als assistent, later als docent (1973) en als gewoon hoogleraar (1979) Romaanse filologie. Aan de KU Leuven is hij afdelingsvoorzitter van Romaanse literatuur. Sinds een aantal jaren zetelt Nachtergaele ook in het Komitee van Beheer van de Kulak. Hij staat trouwens bekend als een persoonlijke vriend van de voorzitter van dat Komitee, Jozef De Jaegere, oud-burgemeester van Kortrijk. Wat een prof uit Letteren en Wijsbegeerte, die minder gelukkig was met de keuze van de nieuwe rektor, meteen de opmerking ontlokte: "Hopelijk leven we hier binnenkort niet in een jachtslot."

STUDENTEN, TEKSTVERWERKING & COMPUTERS

**Klinkt evident, maar
is niet altijd zo eenvoudig.**

Volg daarom onze cursus in het Apple Education Center Leuven. Voor 500 fr. leren wij U de algemene mogelijkheden, maar ook de fijne kneepjes om uw scripts en verhandelingen van een verzorgde layout te voorzien.

Deze cursus gaat door op :
- woensdag 27 november van 14.00 tot 17.00 uur,
- dinsdag 3 december van 18.00 tot 21.00 uur of
- woensdag 4 december van 14.00 tot 17.00 uur.

U schrijft zich in door onderstaande strook ingevuld aan ons terug te sturen.

A.E.C.Leuven
Tiensestraat 178
3000 Leuven
Tel. 016 - 290 390

Naam :
Adres :
.....
Telefoon :
Datum :

Verkoop en verhuur van Apple-apparatuur.
Print -, tik - en scanfaciliteiten.

advertentie

Pieter De Gryse

Mensenrechten en amnestie

4 vervolg van p.1
 zich vijftien jaar geleden ten tijde van Pol Pot in Cambodja hebben voorgedaan, denk ik dat er wel een gewapende interventie mogelijk zou zijn, precies om die volkerenmoord tegen te gaan. En ik denk zelfs dat de internationale gemeenschap, in casu de UNO - met inbegrip van de Veiligheidsraad -, er in dit geval niets over zou zeggen. Maar men kan bijvoorbeeld niet zeggen dat men omwille van het incident op de kampus in Lubumbashi zou kunnen interveniëren.»

Veto: *Zou u een onderscheid maken in de voorwaarden voor een tussenkomst naargelang de initiatiefnemer een staat is of een humanitaire organisatie?*

Suy: «Het probleem van de humanitaire interventie zoals het tegenwoordig wordt gesteld, is precies ontstaan door het belemmeren van de activiteiten van niet-gouvernementele organisaties zoals Artsen zonder Grenzen. Deze organisaties hebben inderdaad vastgesteld hoe problematisch het is in geval van een lokaal conflict, zoals een burgeroorlog, waar er enorme materiële en fysieke noodden zijn, telkens opnieuw aan de staat toestemming te moeten vragen om goederen, medicijnen, voedsel, hulp, tenten enzovoort te droppen en zelfs om er persoonlijk naar toe te mogen gaan. Soms kregen zij die toestemming wel, soms niet.»

«Verleden jaar, evenals drie jaar geleden, heeft de Algemene Vergadering van de UNO in twee resoluties iets gezegd over de verplichting van een staat om humanitaire korridors te openen. Maar als men die tekst goed leest, dan staat daarin dat aan de staat wordt gevraagd om dit *alstublieft* toe te laten, hetgeen impliceert dat er nog altijd problemen van soevereiniteit bestaan. De NGO's daarentegen kan het niet meer schelen of de staat akkoord gaat of niet, zij willen hoe dan ook verder gaan. Dit probleem van de NGO's, dat al dertig jaar bestaat, is de laatste maanden op internationaal politiek vlak verand. Nu eisen de staten voor zichzelf op wat de NGO's doen, maar met een militair tintje: het mag niet alleen om zuivere hulpverlening gaan, het moet ook bescherming zijn.»

Veto: *Is dat uiteindelijk niet wat de 'geallieerden' hebben gedaan, toen ze delen van Irak hebben bezet om bepaalde minderheden te beschermen?*

Suy: «Toen de coalitie rond de Verenigde Staten op 17 april besloot in Noord-Irak 'safe havens' op te richten, had ze duidelijk niet als bedoeling het regime omver te werpen. Men wou namelijk hulp verschaffen aan de honderdduizenden mensen die daar in de bergen lagen te kreperen. Natuurlijk gebeurde dat met behulp van militairen omdat er nooit andere 'vrijwilligers' gevonden worden. Men kan nu eenmaal geen honderden 'Artsen zonder Grenzen' droppen: daarvoor moet men parachutist zijn en een

militaire training gehad hebben. Volgens mij was het dus inderdaad een inbreuk op de soevereiniteit van de staat, alhoewel we hier misschien met een randgeval te maken hebben.»

Veto: *Vindt u niet dat de resolutie 688 te ver gaat wanneer de Veiligheidsraad eist dat Irak met de Sekretaris-Generaal zou samenwerken? Voor niet-juristen lijkt het immers gewoon een ingewikkelde constructie om van het basisprincipe van de niet-immenging af te wijken.*

Suy: «De Sekretaris-Generaal heeft geen troepen gestuurd, enkel een paar honderd veiligheidsagenten. Zij moeten, niet als vredstroepen, als Blauwhelmen beschouwd worden, maar louter als ambtenaren van de UNO. Bovendien is die tussenkomst enkel gebeurd op basis van een akkoord tussen Irak en de Sekretaris-Generaal. Ik heb zelf over het eerste akkoord, over de oprichting van humanitaire centra van de Verenigde Naties in Irak, waarvoor het land in kwestie zijn toestemming moest geven, begin april met Irak genocieerd. Nadien wilde men die UNO-troepen sturen, maar daarover bestond geen overeenkomst in de Veiligheidsraad, en er stonden reeds enkele staten klaar om dat met hun veto te blokkeren. Op dat moment hebben ze de finesse van 'de Veiligheidsagenten' uitgevonden en om die te kunnen toelaten is er een aanvullend akkoord gesloten. Dat akkoord loopt op 31 december ten einde en dan moeten die vijfhonderd veiligheidsagenten weg.»

Veto: *Met andere woorden, indien Irak zijn toestemming niet had gegeven dan zou de internationale gemeenschap geen recht hebben om daar humanitaire hulp te verlenen?*

Suy: «Nee, op dit ogenblik nog niet. Men moet afwachten wat er gaat gebeuren. De Verenigde Naties hebben Saddam Hoessein om een verlenging van het akkoord verzocht. Indien Hoessein weigert, en die humanitaire centra en veiligheidsagenten op 31 december weg moeten, is het niet uitgesloten dat de Veiligheidsraad zal beslissen om Irak tot een verlenging te dwingen. Dat zou een precedent vormen.»

Veto: *In hoeverre dreigt daarmee het gevaar dat de UNO politiek wordt gepatronéerd, met andere woorden dat het interventierecht op verzoek van bepaalde staten wordt toegepast wanneer het hen goed uitkomt?*

Suy: «Bij alle internationale betrekkingen en organisaties is er een vorm van politieke patronage. Dat is inherent aan ons systeem. Maar met twee maten en twee gewichten werken bedreigt inderdaad de geloofwaardigheid van de organisatie. Tegenover Irak heeft men het op dit ogenblik gemakkelijk - iedereen is tegen Irak - en men heeft van in het begin reeds het kader geschapen waarin, onder hoofdstuk 7 van het Handvest,

alle acties vanuit de Veiligheidsraad tegen Irak mogelijk zijn. Het betreft hier echter een zeer uitzonderlijk geval. Een volgend probleem zal zich waarschijnlijk heel binnenkort stellen met het optreden van de UNO in Joegoslavië. Normaal gezien kunnen die troepen alleen gestuurd worden - ik herhaal - met toestemming van de staat, maar hier zal men profiteren van het feit dat men niet weet wie de staat is of wie er voor de staat spreekt. En de man die in New York Joegoslavië vertegenwoordigt is een Kroaat, dus die vraagt niet liever dan dat de UNO-troepen komen. De toestemming zal gegeven worden, maar de opdracht van de UNO-troepen zal er waarschijnlijk in bestaan de strijdende partijen uit elkaar te houden. Het zal dus niet gaan om een humanitaire interventie, maar om een interventie van UNO-troepen op basis van hoofdstuk 7, omdat de situatie in Joegoslavië de internationale vrede in het gedrang brengt.»

Veto: *Als u de huidige toestand in Israël vergelijkt met de situatie in Irak in het begin van het jaar, zouden er dan voldoende voorwaarden aanwezig zijn opdat de UNO zou overgaan tot wat ze in Irak heeft gedaan?*

Suy: «Nee. Objectief bekeken zou de Veiligheidsraad dit kunnen indien ze tot de bevinding komt dat er een permanente en zeer ernstige schending plaatsheeft van de meest elementaire mensenrechten, en dat die situatie een bedreiging voor de vrede en de veiligheid inhoudt. Maar er zijn genoeg partijen in de Veiligheidsraad die deze vaststelling met hun veto kunnen blokkeren. Dit heeft opnieuw met de politieke context te maken. Persoonlijk vind ik dat de toestand in de bezette gebieden kwa ernstigheidsgraad niet in het minst kan worden vergeleken met de toestand die in maart of april in Koerdistan is ontstaan.»

Veto: *Welke rol kan een organisatie zoals Amnesty International spelen bij het vaststellen van de schending van de mensenrechten en in welke mate wordt er geloof aan gehecht?*

Suy: «U mag van mij aannemen dat ernstige organisaties - waartoe Amnesty

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Horizontaal - 1 Zenuwziekte als gevolg van gehorigheid in gebouwen
 2 Eiland van Kirke - Vluc, vaardig 3 Zeewier - Nietig 4 Ontsteking van de iris - Deel van de bijbel 5 Flink trap - Voegwoord - Klein mensje
 6 Sportevenement - Europees schiereiland 7 Werkplaats 8 Zuiditaliaanse volksdans 9 Voorzetsel - Nuttige - Japans drama - Belgisch stadje 10 Maakt een kunstwerk - Denkbeeldige 11 Persoon ter ere van wie een feest wordt gevierd.

Vertikaal - 1 Niet verplicht 2 Geliefd persoon - Familied 3 Aalschaar - Selenium 4 Tent van bisonhuiden - Oord 5 Voorzetsel - Meer dan goed is - Beurt 6 Eindig - In voce 7 Zoogdier - Meisjesnaam 8 Knaagdier - Lidwoord - Kunstprooi 9 Oudnoorse hoofdgod - Schuw - Maanstand 10 Foedraal - Elke 11 Bier - Wig - Onbenullig persoon.

International wordt gerekend - die regelmatig over bepaalde landen en situaties verslagen opstellen, allemaal erg hoog worden ingeschat. Hun verslagen worden naar alle 166 Parlementaire Vertegenwoordigers in New York gestuurd, waar ze worden gelezen, bestudeerd en eventueel goedgekeurd. Kijk trouwens maar naar de Verenigde Staten waar het Kongres jaarlijks een lijst opstelt van de landen waar de mensenrechten geschonden worden. Die lijst zuigen ze niet uit hun duim. Die informatie komt hoofdzakelijk van Amnesty International. Humanitaire organisaties hebben op internationaal-politiek vlak een enorme impact.»

Pieter Vandekerckhove
 Maud Vermeire

De beste garantie voor het beste leesvoer: het

Veto-abonnement

Studenten: 250 fr
 niet-studenten: 300 fr
 steunabonnement reeds vanaf 600 fr.
(deze week laatste kans om te herabonneren)

DE BRULLENDE BERG - Het zilveren jubileum van Sportraad valt samen met het tienjarig bestaan van een van de kleine broertjes uit het klassiekersgeslacht: de Gasthuisbergtrio. Zeven keer werd de berg 'gewoon' al lopend beklommen, twee keer gingen de deelnemers in groepjes van drie een parkoers te lijf dat op de helling was aangebracht. Dit jaar zal het niet anders zijn, al is de omloop licht gewijzigd. Door werken op de Mgr. Waevenberglaan is men gedwongen het grootste deel van de proeven op het universitair domein te laten plaatsvinden. Bovendien gaat het niet meer rechlijnig bergop, maar kunnen de deelnemers genieten van twee korte afdalingen.

Tijdens het eerste deel van het parkoers moeten de trio's over de ondertussen traditionele hindernissen: met de katrol van de brug, over de autowrakken, in het GB-karretje en over de containers. Op de grote parking van het ziekenhuis wacht hen vervolgens een lusvormig

go-cartparkoers dat met kwistaksen moet worden genomen. Daarna gaat het in parastijl over het kamoflagenet tot aan de fietsenstalling en al fietsend naar de centrale inkomhal, waar men zelf de eindbel moet luiden.

De deelnemende groepjes worden in drie categorieën ingedeeld: uitsluitend mannelijke, uitsluitend vrouwelijke en gemengde trio's. Voor elke categorie zijn er drie prijzen voorzien. Bovendien wordt nog een prijzepakket verloot onder alle deelnemers. Van 18.00 tot 23.00 u vertrekt om de twee minuten een trio, zodat de toeschouwers zich geen seconde hoeven te vervelen. Inschrijven kan deze week op het sekretariaat van Sportraad (Tervuursevest 101, ☎ 20.62.03) of de dag zelf (ook nog tijdens de wedstrijd) in Doc's bar (Brusselsestraat 246, ☎ 20.68.69). Het uur van vertrek kan je zelf bepalen.

(PDG)

Alfaset LASERPRINTWERK

Laat je paper, seminariewerk of tesis afdrukken op laserprinter voor een kraaknet en fraai resultaat. Breng je diskette binnen bij Alfaset cv, de specialist in MS Word en WordPerfect. Een snelle service is gegarandeerd en voor de prijs - 10 frank per pagina - moet je het niet laten. Neem de proef op de som en kom eens langs.

's Meiersstraat 5, Leuven (1e verd.)
 open van 13.00 tot 18.30 uur

016.220466

advertentie

De belangen van gigant Rastelli

Jos Rastelli, de eigenaar en uitbater van het Leuvense Studio-filmzalen-komplex, is een kleine vijf jaren alleenheerser geweest op de Leuvense bioskoopmarkt. Daarvoor heeft hij wel de handen uit de mouwen moeten steken. Zijn concurrenten uit de jaren '60 en '70 heeft hij stuk voor stuk achter zich gelaten, en zijn zalenaanbod heeft hij geleidelijk uitgebreid.

De Studio's zijn een verhaal apart binnen de Leuvense bioskoopwereld. Het Studio-imperium in Leuven startte in 1966. Studio 1 in de Brabanconnestraat (vlak bij de fakulteit Economie) opende zijn deuren op 1 oktober '67 en bood plaats aan 264 toeschouwers. Zaal 2 werd in '78 geopend. De zaal was de vroegere bioskoop 'Vita', die Rastelli had overgekocht, en telde ongeveer driehonderd zitplaatsen. Tussen de twee zalen bestond er één groot verschil: in Studio 2 werden in het begin vooral minder goede films gedraaid, oudere films en diegene waarvoor geen plaats was in Studio 1. Bijna alle grote succesfilms werden ofwel uitsluitend in Studio 1 vertoond, ofwel begonnen ze in Studio 1 en gingen ze daarna over naar Studio 2. Voor de nieuwe films die enkel in Studio 2 terechtkwamen, waren de verwachtingen laag geschapen.

Pretentius

Maar rond 1980 bestond het filmaanbod van Studio ook uit tenminste 30% hernemingen: meestal populaire films die een ruim publiek bereikten, en waarvoor Jos Rastelli een contract had met de distributeur. Daarin werd gestipuleerd dat hij die films (jaarlijks) kon terug krijgen. Aangezien Studio zich vanaf de beginperiode op studenten richtte, deed Rastelli hiermee geen slechte zaak: in Leuven komt elk jaar een nieuwe generatie studenten aan, en films als 'Clockwork Orange' blijven gewoon een massa kijkers lokken. In tegenstelling met de Rex werden in de Studio's relatief weinig seksfilms vertoond. Het ging dan nog hoofdzakelijk om soft-seksfilms: pretentieuze artistieke producties met veel bloot. Volgens Rastelli vond het ontbreken van echt schunnige films zijn oorsprong in de samenstelling en de mentaliteit van de Leuvense studenten. In '84 verklaarde hij in een interview: "We hebben hier geen studentikoos publiek dat naar erotische films komt kijken, om eens gezellig op de dijen te kletsen, zoals we dat wel meer meemaken in Louvain-la-Neuve, nee, ze zijn vrij ernstig."

Over het algemeen programmeerde Studio de betere film. Rastelli slaagde erin de meeste grote producties op zijn affiche te krijgen. De Studio was de enige bioskoop waar een degelijke administratie gevoerd werd, gekoppeld aan een doordachte investeringspolitiek, zowel met betrekking tot de uitbouw van de zaal, als met betrekking tot de vertoonde films. Wat betreft de programmatie hoefde Rastelli zich soms niet veel moeite te geven. In '79 besliste de uitbater van de Rex (Bondgenotenlaan, nu Wibra), die toen nog als een serieuze potentiële concurrent gold, kaskrakers als 'The Deer Hunter' en 'Apocalypse now' niet te vertonen, niet omdat hij ze niet kon krijgen, maar wel "omdat ze te elitair waren".

Bijltje

In het begin van de jaren '80 deden zich grote verschuivingen voor op de Leuvense filmmarkt. De meeste bioskoppen bloeden dood, terwijl Jos Rastelli zijn Studio-imperium uitbouwde. De verdwijning van verschillende Leuvense bioskoppen was te wijten aan het gebrek aan concurrentiekracht, inspiratie, vernieuwing en investeringen, en natuurlijk ook aan de programmatiepolitiek. Vanaf de jaren '80 zette de tendens naar schaalvergroting en monopolisering zich overal door, overigens niet alleen in de filmsector. Eden en Forum (zie vorige week) gingen overkop; hun sluiting werd ongetwijfeld bevorderd door de sterk verouderde inrichting, en door het feit dat zij niet of nauwelijks brandveilig waren. Ook de Lovanium gaf in '81 zijn laatste vertelling. Naast de Studio's bleef Rex als enige over. Maar het aanbod van Rex

verschaalde, en de bioskoop kon enkel over- en blijven door de seksfilms.

Uiteindelijk bleek dat alleen uitbaters die ook in andere steden aanwezig waren, en die ruime contacten onderhielden met de distributeurs, zich konden handhaven. Rastelli kon van de distributeurs betere voorwaarden afdwingen, omdat hij de films in verschillende zalen kon (en kan) draaien. Op het moment dat de andere uitbaters het bijltje erbij neerlegden, runde de familie Rastelli 2 zalen in Leuven, 3 zalen in Louvain-la-Neuve, 3 in Turnhout, 1 in Tienen, 1 in Tervuren, en 2 in Herentals.

De Studio's namen nu ook het aandeel van de Lovanium over: goede oude films werden nu gedraaid in een aangepast formule, geschikt voor een relatief klein publiek. Daarvoor opende Rastelli in oktober 1982 een 'Studioke', naast Studio 1 (Brabanconnestraat 30), dat plaats biedt aan 100 mensen. In dit Studioke draaiden nu ook de animatiefilms, die daarvoor vooral door de Lovanium werden geprogrammeerd.

Na Studio 2 (eks-Vita), Studio 1 en 't Studioke (Brabanconnestraat 30, 1982) bouwde Rastelli in 1983 ook nog Studio 3, eveneens in de Burgemeesterstraat 46. Na enige tijd deed de reclame zijn intrede in de zalen, en de kwaliteit van de films zakte behoorlijk. Franstalige films kreeg men haast nooit te zien. Rastelli wist gewoon dat hij haast een monopoliepositie bekleepte. Zoals iemand die in Leuven een kafee wil oprichten, rekening moet houden met de belangen van de Stella, zo moest iedereen op filmgebied rekening houden met gigant Rastelli. Bovendien lichten veel cinefiele hun ongenoegen over de programmatie van uitstekende, niet-populaire films op een onmogelijk uur. Voor de kaskrakers behield men acht, en vooral tien uur 's avonds voor.

Cinefiel

In 1985 blees de Rex definitief de laatste adem uit. Op de plaats van de inmiddels verdwenen Studio 2, rees kort daarna een kompleks op met drie vrij grote zalen: Studio 2, 3, 4. 't Studioke werd oorspronkelijk niet buiten het normale circuit gehouden, maar na de bouw van het nieuwe kompleks ging Rastelli zich permittieren om er ook cinefiële of 'marginale' films te vertonen, die elders weinig kans maakten. Dat heeft hij tot op de dag van

vandaag volgehouden. Het zaaltje wordt nu gebruikt voor onder andere samenwerkingsverbanden met Stuc en DAF.

Een aparte politiek, die Rastelli al vanaf het begin van de jaren '80 volhoudt, bestaat uit de vertoning van een 'speciale' film op donderdagavond om middernacht. De *sneak preview's* zijn voor Rastelli een soort *screentests*, waarin de verdeler erg geïnteresseerd is om de reacties van het publiek te weten. Ook dienen deze vertoningen voor de mondreklame, die onder studenten de beste promotie vormt. De publicatie van de kwoteringen in het programmablaadje van Studio is dus niet zomaar een *Spielerei*. Toch heeft Rastelli het vaak erg moeilijk om op het laatste moment een splinternieuwe - of toch zeker: een onbekende - film in handen te krijgen. Het komt nogal eens voor dat Studio zich lelijk vergist in een bepaalde *sneak*, omdat de medewerkers hem zelf nog nauwelijks hebben kunnen bekijken. Maar, aldus Rastelli in 1987 nog, een *sneak* kan een film maken: "Het is al verschillende keren gebeurd dat een film nergens marcheerde, maar het door de goede reacties van het sneakpubliek in Leuven wel heel goed doet."

Urbanus

Als gevolg van de Studiopolitiek behoorde Leuven vanaf de tweede helft van de jaren '80 meer en meer tot het selekte klubje van premieresteden Antwerpen, Gent en Brussel, terwijl men voor die tijd soms twee maanden moest wachten op een 'nieuwe' film, die 'geblokkeerd' bleef in de grote steden. Dat fenomeen heeft echter ook te maken met het feit dat van een film steeds meer kopieën tegelijk worden gemaakt door de verdeler: de films moeten zo snel mogelijk zo veel mogelijk geld opbrengen, en ze mogen de reclamecampagne in de schrijvende pers niet achternaahinken.

Sinds 1986 had Rastelli het monopolie van de bioskoopexploitatie in handen. Wanneer hij een commerciële film niet aankocht, werd de film eenvoudigweg niet vertoond in Leuven. Die situatie leidde tot grote beroering in november 1987, naar aanleiding van 'Hector', de eerste film van en met Urbanus. Rastelli wilde niet dat 'Hector' in Aarschot werd vertoond wanneer de film nog in Leuven liep. De man eiste dus niet slechts alleenheerschappij op in Leuven, hij aasde indirect ook op een

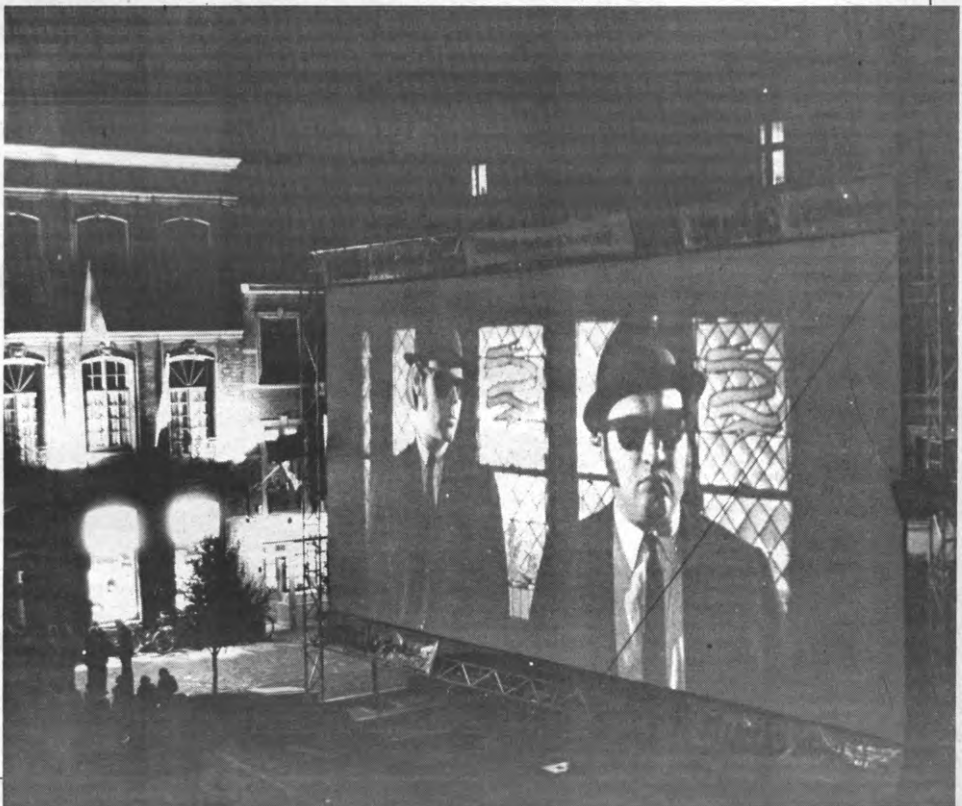
monopoliepositie in Leuven en omstreken. Hij kreeg grote ruzie met de distributiemaatschappij, *Independent Films*, die zomaar evenementjes 39 kopieën uitbracht, en dreigde ermee alle films van deze maatschappij in Leuven te schrappen. De baas van *Independent Films* had echter nauwe banden met de NV Superclub, en de ruzie met Rastelli moest hoogstwaarschijnlijk gezien worden in het kader van de plannen voor de bouw van de Supercity, die in 1987 al in een gevorderd stadium verkeerden.

Afzakken

Supercity kwam er uiteindelijk in oktober vorig jaar, strategisch gelegen op de Bondgenotenlaan, een van de slagaders van Leuven. Sindsdien is er nogal wat veranderd. "Er zijn veel te veel zalen in Leuven, en de verdeling van de films is veel te ruim," aldus een medewerker van Rastelli. Bijgevolg kunnen toeschouwers vlugger een keuze maken. Vaak zijt Rastelli bepaalde films aan zijn neus voorbij gaan, soms ook wordt dezelfde film geprogrammeerd door Studio en Supercity (zie deel 4). De resultaten voor Studio zijn vanzelfsprekend niet meer wat ze geweest zijn. Niet alleen in Leuven voelt Studio de hete adem van de concurrentie in zijn nek. Na de opening van het Kinopolis-komplex in Brussel, twee jaar geleden, verkozen vele toeschouwers, die in het weekend al eens een avondje naar het gezellige Leuven afzakten, dichter bij huis te blijven.

Voorlopig zit het management van de Studio's er veeleer gelaten bij. Het lijkt erop alsof men de kat uit de boom wil kijken. Vernieuwingen staan niet op til: Studio 1 werd twee jaar geleden nog voorzien van volledig nieuwe klank- en beeldapparatuur, en van nieuwe zetels. Het nabijgelegen kompleks van drie filmzalen bestaat ook nog maar vijf jaar. Studio 3 is de grootste zaal met 504 plaatsen. Dan volgen Studio 2 en 4 met respectievelijk 384 en 270 plaatsen. Bovendien heeft Rastelli zoals reeds vermeld ook nog wat anders dan Leuven aan zijn hoofd. Al bij al is Studio er toch wel in geslaagd behoorlijk weerstand te bieden aan de druk van Supercity. Nu deze laatste in andere handen is overgegaan, wordt echter nieuwsgierig uitgekeken naar verdere ontwikkelingen in het Leuvense bioskooplandschap.

Dirk Boeckx

Het is al verschillende keren gebeurd dat een film nergens 'marcheert'.

(Foto Hielke Grootendorst)